
بررسی محتوای وبسایت‌های PressTV و BBC، CNN پیرامون اخبار اسلام‌هراسی

داود دعاگویان*

علی توتونچی**

طرح موضوع

از موضوعات یک دهه اخیر رسانه‌های غربی را باید تلاش بی‌وقفه آنها در برجسته‌سازی اسلام‌هراسی. این پدیده نه نهادارای ابعاد سیاسی و تبلیغاتی است بلکه چالش‌های زیادی را در عرصه اجتماعی و اقتصادی فی‌مابین جوامع غربی و جهان

---

* دکتر داود دعاگویان، عضو هیات علمی دانشگاه علوم انتظامی است.
(da.doagooyan@yahoo.com)

** علی توتونچی، دانش‌آموخته کارشناس ارشد علوم ارتباطات دانشگاه علامه طباطبایی است.

پذیرش: ۱۳۹۱/۲/۲۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۰/۱۱/۱۲

فصلنامه مطالعات بین‌المللی (ISJ)، سال نهم، شماره ۲، پاییز ۱۳۹۱، صص ۲۰۸-۱۷۳.

اسلام بوجود آورده است. تبلیغات وسیع رسانه‌های غربی علیه مسلمانان به‌ویژه پس از واقعه یازدهم سپتامبر ۲۰۰۱ موجب تنفر و دشمنی مردم جهان غرب نسبت به مسلمانان گردیده است. تلاش‌های غرب و عمدتاً ایالات متحده آمریکا برای افزایش موج اسلام‌هراسی در جهان روز به روز در حال افزایش است.

تاریخچه اسلام‌هراسی ریشه در گذشته روابط اسلام و غرب داشته و منحصر به واقعه ۱۱ سپتامبر نیست. تصرفات بخشهای گسترده‌ای از خاورمیانه و شمال آفریقا در قرن‌های هفتم و هشتم توسط اسلام که پیش از آن در کنترل امپراتوری مسیحی بیزانس بود، به دشمن دینی و سیاسی جدید مسیحیان علیه اسلام تبدیل شد. در این دوره غرب با ایجاد هراس در بین ملت‌های مسیحیت نوعی صفت خشونت طلبی را به اسلام نسبت می‌دادند (بوهرلر، ۱۳۸۸: ۶۸) و این روند پس از واقعه ۱۱ سپتامبر با اقدامات ضد اسلامی در رسانه‌ها به شکل‌های مختلف در کشورهای غربی رو به فزونی گذاشت.

دکتر نصر پدیده اسلام‌هراسی را ریشه در تضاد اندیشه‌های اسلامی با مفروضات جهان‌بینی غربی مانند فردگرایی، انسان‌گرایی، سکولاریسم و برتری حقوق بشر بر حقوق خداوند و قوانین ساخته دست بشر بر شریعت الهی می‌داند (نصر، ۱۳۸۸: ۷) و ادوارد سعید اسلام‌هراسی را ریشه در شرق‌شناسی علمی غرب و لایه‌های استثمارگری آن می‌داند. (عضدانلو، ۱۳۸۳: ۲۵-۳۸).

با این وجود آغاز قرن ۲۱ با وقایع انفجار ایستگاه مرکز قطار یاوریه در مارس ۲۰۰۴ و ایستگاه مترو در لندن در سال ۲۰۰۵ م آغاز گشت که خیلی زود مجرمین این وقایع به مسلمانان نسبت داده شد و احساسات ضد اسلامی را در افکار عمومی غرب و جهان به اوج رساند. (امینان، ۱۳۸۸: ۱۲۸-۱۳۱).

پروژه اسلام‌هراسی غرب همزمان با حادثه یازدهم سپتامبر گسترش یافت. به‌دنبال این حادثه، پیوند و رابطه‌ی جدایی‌ناپذیری میان اسلام و تروریسم در جامعه بریتانیا تصور گردید و رسانه‌ها در این میان نقش کلیدی را ایفا کردند؛ برای مثال، پخش و تکرار تصاویر مربوط به عده اندکی فلسطینی که بعد از این حادثه شادی کرده شیرینی

پخش می‌کردند، اثر عمیقی بر افکار عمومی گذاشت و پیوند میان تروریسم و اسلام را تقویت کرد. هرچند که تردیدهایی جدی درمورد واقعیت این فیلم وجود داشت (Fauzia, 2006: 962)، لیکن به خوبی در القای این مطلب که مسلمانان از تروریسم حمایت می‌کنند، موفق عمل کرد.

حوادث یازده سپتامبر به گفتمانی ضد اسلام توسط روزنامه‌نگاران و فعالان سیاسی دامن زد و سبب تدوین گزارش‌های مبالغه‌آمیزی در مورد کمک مسلمانان به تروریست‌ها گردید تا آنجایی که گویا همه مسلمانان طرفدار گروه‌های تروریستی القاعده و طالبان هستند. (درخشه و حسینی فائق ۱۳۸۸: ۱۱-۱۰).

با توجه به این موضوع، رسانه‌های غربی براساس اهداف و ایدئولوژی خاص خود، تصویری از اسلام بازنمایی می‌کنند که در آن تناسب کمی میان واقعیت و تصویر بازنمایی شده و روایت شکل گرفته از آن وجود دارد. (توسلی رکن‌آبادی، ۱۳۸۸: ۶۰-۵۸).

به نظر می‌رسد که پدیده اهانت به قرآن کریم به موازات اسلام‌هراسی از سوی رسانه‌های غربی دنبال می‌گردد. تری جونز کشیش شهر گینزویل در شمال ایالات فلوریدای آمریکا ماه جولای سال ۲۰۱۰ میلادی اذعان کرد که می‌خواهد ۲۰۰ جلد از قرآن را در نهمین سالگرد حمله‌های ۱۱ سپتامبر آتش بزند آغاز شد. او با توجه به خشم جهانی و درخواست رهبران جهان برای لغو این ماجرا آتش‌کشیدن قرآن را لغو کرد (MSNBC September 11, 2010).

در مارس ۲۰۱۱ تری جونز بر ادعای خود بازگشت و در ۲۰ مارس ۲۰۱۱ در کلیسای شهر گینزویل طی برگزاری دادگاهی در محکوم نمودن این کتاب آسمانی آن را به آتش کشید (Gainesville.com January 41, 2011).

اقدامات این کشیش نگرانی‌ها و عکس‌العمل‌های بیشماری را بین مقامات مذهبی و دولتی جهان پدیدآورد. شهردار شهر گینزویل از مردم این شهر خواست که در روز

۱۱ سپتامبر برای نشان دادن وحدت و صلح دور هم جمع گردند و مخالفت خود را با این اقدام کلیسا اعلام کنند (CNN.com. August 20, 2010).

به دنبال آن بیست کشیش محلی در ۲ سپتامبر ۲۰۱۰ گرد هم آمدند و مردم را علیه ظلم و عداوتی که در حق مسلمانان می‌شود دعوت به راهپیمایی کردند و خاطر نشان ساختند که عمل قرآن سوزی نشان‌دهنده‌ی آراء کل مسیحیان آمریکا نیست و مسلمانان آمریکا و کل جهان باید این موضوع را درک کنند که اقدام خودسرانه‌ی یک کلیسا برای مقصر جلوه دادن مسلمانان در ۱۱ سپتامبر امری خودسرانه است (Christian Science Monitor. September 9, 2010).

از طرف دیگر اتحادیه‌ی کلیساهای پروتستانی باب تیست آلمان خود را از حادثه‌ی قرآن‌سوزی بی‌خبر خواند و هرگونه ارتباطی را با تری‌جونز رد کرد (Christlicher Medienverbund September 8, 2010).

تعریف اسلام‌هراسی ۱ (مرور مفهومی)

واژه Islamophobia از دو کلمه اسلام، حرف ما بعد کلاسیک او ۳ و کلمه فوبیا ۴ به معنای ترس یا بیزاری نامعقول از چیزی تشکیل یافته است. گفتنی است که کلمه «فوبیا» دو کاربرد کلی و متفاوت دارد. گاه در روانشناسی در مورد افراد به معنای نوعی بیماری به کار می‌رود و گاه در زمینه‌ی اجتماعی و در کنار اصطلاحات مربوط به ضدیت با اقوام و ملیت‌ها استفاده می‌شود. بدیهی است که مورد نخست فاقد دلالت سیاسی است ولی مورد دوم دلالتی سیاسی دارد (مرشدی زاد، ۱۴:۱۳۸۸).

اگر بخواهیم براساس این کلمات به تعریف این مفهوم بپردازیم، دلالت این تعریف بسیار ناقص و محدود خواهد بود. شاید مفهوم تبعیض و ناشکیبایی ضداسلام و

-
1. Islamophobia
  2. Islam
  3. O
  4. Phobia

مسلمانان ساده‌ترین تعریف برای این مفهوم باشد. البته باید توجه داشت که هر چند کاربرد این واژه به چند دهه‌ی اخیر باز می‌گردد اما بحث اسلام‌هراسی پیشینه‌ای تاریخی دارد و در پس زمینه‌ی آن علل مختلف تاریخی، فرهنگی، مذهبی، سیاسی و روان‌شناسی نمایان است.

«پیتر گوتشالک»^۱، استاد دین در دانشگاه «وزلین»، اسلام‌هراسی و ستیزی را جدای از بیم‌های روانی فردی، به معنای نوعی ترس اجتماعی از اسلام و مسلمانان تعریف می‌کند (Gottschalk, 2007).

«هوزه پدرو زاکوئته» در مقاله منتشر شده در «روزنامه ایدئولوژی‌های سیاسی» تأکید می‌کند: «اسلام‌ستیزی» که به شکل وسیع به‌عنوان «ترس و نفرت از اسلام» تعریف شده، دربرگیرنده گفتمان‌ها و نقدهایی است که می‌تواند سرچشمه‌ها، انگیزه‌ها و اهداف گوناگونی داشته باشد. بنابراین او پیشنهاد می‌کند که به‌جای این واژه، از کلماتی مانند «ضداسلامی» و «ضدمسلمان» استفاده شود. زیرا چنین کلماتی میان گفته‌های گوناگون در مورد اسلام، تفاوت قائل می‌شود (Zaquete, 2008: 321-344).

در دایره‌المعارف مطالعات قومی نژادی آمده است که با وجود گسترش مسئله‌ی اسلام‌هراسی و تبدیل شدن آن به یکی از معضلات نگران‌کننده پس از ۱۱ سپتامبر، هنوز تعریف جامع و مانعی از آن وجود ندارد.^۲ در اصطلاح رایج اسلام‌هراسی، مسلمانان به‌عنوان افرادی تلقی می‌شوند که با ارزش‌های غربی در تقابل هستند و به‌عنوان دشمن و تهدید برای ارزش‌ها و انسجام ملی به‌شمار می‌آیند. این واژه به تبعیض و پیش‌داوری (غیرعقلانی) ضد اسلام یا مسلمانان اشاره دارد (Fredman, 1992:121).

موسسه ریموند تراست^۳ اسلام‌هراسی را این‌طور تعریف کرده است: «ترس یا تنفر از اسلام، و در نتیجه، ترس و تنفر از همه مسلمانان»؛ این موسسه همچنین توضیح

1. p Gottschalk
2. Encyclopedia of Race
3. Runnymede Trust

می‌دهد که واژه اسلام‌هراسی به تبعیض عملی علیه مسلمانان از طریق ایجاد محرومیت در زندگی اقتصادی، اجتماعی و سیاسی اشاره دارد و در پی بیان این مطلب است که اسلام هیچ ارزش مشترکی با دیگر فرهنگ‌ها ندارد و جایگاه پایین‌تری نسبت به فرهنگ غربی دارد و بیشتر از اینکه یک مذهب باشد، یک ایدئولوژی سیاسی خشونت‌بار است و خصومت با آن امری عادی به شمار می‌آید (Fredman, 1992:121).

بعد از یازده سپتامبر گزارش‌ها و اخبار رسانه‌ها ضد مسلمانان و اعراب، چهره مسلمانان را نزد افکار عمومی به شدت مخدوش کردند. رسانه‌ها به جای توجه به واقعیات موجود در جهان اسلام، توجه خود را (عمداً یا غیرعمدی) بر روی فضای آلوده ضد اسلام متمرکز کرده‌اند و در راستای تقویت همین فضای ضداسلامی حرکت می‌کنند و در پی تکرار گزینشی پیوند میان اسلام و خشونت هستند. برخی رسانه‌ها هم در تلاش‌اند تا نشان دهند که جنگ‌های صلیبی میان اسلام و مسیحیت همچنان ادامه دارد و تقابل بین مسلمانان و مسیحیان، ادامه همان جنگ‌های صلیبی است. رسانه‌ها برای تخریب اسلام در نزد افکار عمومی، به طرح پرسش‌های کلیشه‌ای در مورد اسلام می‌پردازد. و برای مثال، مباحثی مانند: تبعیض ضد زنان مسلمان، حجاب، و جهاد را مطرح می‌کنند (درخشه و حسینی فائق، ۱۳۸۸: ۱۰-۱۱).

با توجه به گزارش «رانی مید» که در سال ۱۹۹۷ م. منتشر شد، «اسلام‌هراسی» به چند صورت جلوه پیدا می‌کند:

■ اسلام به عنوان یک بلوک یکپارچه، ساکن و مقاوم در مقابل تغییرات در نظر گرفته می‌شود.

■ اسلام به عنوان یک پدیده جداگانه و غیر قابل‌مداد می‌شود. هیچ ارزش مشترکی میان اسلام و فرهنگ‌های دیگر وجود ندارد. هیچ تأثیر متقابلی بین آنها نیست.

■ اسلام، حقیر در مقابل غرب، بی‌تمدن، غیرعقلانی، ابتدایی و جنسیت‌گرا دانسته می‌شود.

■ اسلام، خشن، گستاخ و تهدیدآمیز شمرده می‌شود. از تروریم حمایت کرده و در

جنگ تمدن‌ها، شرکت دارد.

- به اسلام، به‌عنوان یک ایدئولوژی سیاسی که برای دستیابی به مزیت‌های سیاسی و نظامی از آن بهره‌برداری می‌شود، می‌نگرند.
- از دشمنی به مسلمانان برای تأیید تبعیض مستمر علیه آنان و محروم کردن ایشان از جریان اصلی اجتماع، استفاده می‌شود.
- دشمنی با مسلمانان، امری طبیعی و عادی شمرده می‌شود (کولنویچ، ۱۳۸۸: ۹۲-۹۳).

دوره‌های اسلام‌هراسی در غرب

پدیده‌ی اسلام‌هراسی معاصر را می‌توان در سه دوره مورد بررسی قرار داد. دوره‌ی اول این طرح به‌صورت مشخص از اواخر دهه‌ی ۸۰ میلادی آغاز شد. چرایی عملیاتی شدن اسلام‌هراسی و اسلام‌ستیزی به موضوعاتی چون پیروزی انقلاب اسلامی و رشد و از سرگیری جریان‌های تندرو و بنیادگرای اسلامی در جهان اسلام دانست.

دوره دوم را باید بعد از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی در سال ۱۹۸۹ در نظر گرفت. با فروپاشی شوروی و بلوک شرق و دیدگاه‌های محافظه‌کارانه افرادی چون «لئواشتراس» مبنی بر وجود یک دشمن واقعی یا فرضی در عرصه بین‌المللی به‌عنوان یکی از راهبردهای سیاست خارجه‌ی ایالات متحده، طرح اسلام‌هراسی مورد اهتمام و توجه بازیگران سلطه‌گر قرار گرفت. در همین راستا، مراکز تصمیم‌ساز ایالات متحده سعی کردند برای پر کردن خلاء بیگانه‌هراسی و محاصره‌اندیشی، خطر اسلام را جایگزین خطر کمونیسم کنند.

در این مرحله، راهبرد اسلام‌هراسی را از مجاری صرف تبلیغاتی خارج کردند و به آن زیرساخت به اصطلاح علمی و فرهنگی دادند. ساموئل هانتینگتون نظریه‌ی «برخورد تمدن‌ها» را در این رابطه در سال ۱۹۹۳ مطرح کرد. هانتینگتون در نظریه‌ی خود که به جهان پس از فروپاشی بلوک شرق نظر دارد، سخن از شکل‌گیری تمدن‌ها

می‌کند و از این پس روابط و منازعات بین‌الملل را در عرصه فرهنگی و تمدنی می‌داند. وی از میان تمدن‌های نام برده بیش از همه بر تمدن اسلامی تأکید می‌کند و معتقد است که جهان غرب باید به‌گونه‌ای این تمدن را مهار کند. القای این مفاهیم که قوانین اسلامی ناقض حقوق بشر است، اسلام دینی خشونت‌طلب و مروج عصبیت است، دین اسلام بنیادگرا و مخالف علم و پیشرفت است، اسلام مولد اندیشه تروریسم است و... بخشی از اسلام‌هراسی و اسلام‌ستیزی در این مرحله را شامل می‌شود. (.....)

سومین موج اسلام‌هراسی پس از حادثه ۱۱ سپتامبر و انفجارهای نیویورک و واشنگتن عملیاتی شد. در این مرحله رسانه‌های تحت کنترل نظام سلطه سعی کردند بنیان روابط جهان اسلام و غرب را دگرگون سازند.

انتساب این حادثه به اسلام گرایان، این احساس را در دولت‌های غربی، به‌ویژه آمریکا به وجود آورد که با آزادی عمل بیشتر می‌توانند حملات تبلیغاتی و حتی نظامی را علیه مسلمانان تدارک ببینند. جورج بوش رئیس جمهوری آمریکا، به اصطلاح مبارزه با تروریسم را «جنگ صلیبی» خواند و شخصیت‌های تندرو و افراطی آمریکایی و اروپایی، اهانت به مقدسات مسلمانان را در دستور کار خود قرار دادند. حتی ویلیام کوهن، وزیر دفاع اسبق آمریکا، مقابله با اسلام را «جنگ جهانی چهارم» خواند. آمریکا در چنین فضایی، افغانستان و عراق را اشغال کرد و حملات رسانه‌ای به مسلمانان افزایش یافت (موج سوم اسلام‌ستیزی غرب، ۱۳۸۹).

در ادامه این روند، فوکویاما یک ماه پس از حادثه ۱۱ سپتامبر در مصاحبه‌ای با روزنامه‌ی گاردین تأکید کرد که اسلام تنها نظام فرهنگی است که مدرنیته غربی را تهدید می‌کند. او تصریح کرد که آمریکا می‌تواند برای شکستن مقاومت کشورهای اسلامی در برابر مدرنیته از توان نظامی خود استفاده کند (سراج، ۱۳۸۶: ۱۱۳ به نقل از افخمی و نیک ملکی، ۱۳۸۸: ۹۵-۸۹).

قالب‌های نظری وب‌سایت‌ها در موضوع اسلام‌هراسی:

وب‌ابزاری برای شناخت رخداد‌های محیط وب است. «سهیلی و عصار»، وب‌سنجی را مطالعه جنبه‌های کمی تولید و استفاده از منابع اطلاعاتی، ساختارها و فناوریها در محیط وب می‌دانند که از رویکرد اطلاع‌سنجی و کتاب‌سنجی گرفته شده است (سهیلی و عصار، ۱۳۸۷). تحلیل محتوای صفحه‌های وب اطلاعات فراوانی را درخصوص آنچه که ساختار وب به دنبال آن است را نشان می‌دهد. (بابایی، ۲۵، ۱۳۹۰)

پوشش خبری وب در رویدادهای سیاسی و اجتماعی جامعه را بر آن می‌دارد که نسبت به آن رویداد عکس‌العمل نشان دهند. از طرف دیگر تعامل وب و سیاست مداران موجب گشته است که وب به‌عنوان یک بازیگر جدید در فرایند عملیات روانی حضور داشته و نقش مهمی در مهندسی افکار عمومی ایفاء کند.

با این وجود الگویی نظری تحقیق بر الگوی ترکیبی نظریه‌های قالب بندی، بر جسته‌سازی استوار است که بتواند محتوای وب‌سایت‌های CNN، BBC و PressTV را پیرامون اخبار اسلام‌هراسی و اهانت به قرآن کریم مورد بررسی قرار دهد.

شیفل و تیوکسبری در بحث نظریه قالب بندی ۱ در علوم ارتباطات بیان می‌کنند که رسانه‌ها به مخاطبان می‌گویند درباره‌ی «چه» فکر کنند و سپس چگونه فکر کردن را نیز در چهارچوبی که از پیش ساخته و پرداخته‌اند، بر آنان تحمیل می‌کنند. چهارچوب‌سازی مبتنی بر این فرض است که نحوه‌ی توصیف یک موضوع و رویداد در گزارش‌های خبری، بر چگونگی درک آن موضوع و رویداد توسط مخاطب، تأثیر می‌گذارد (شیفل و تیوکسبری، ۲۰۰۷: ۱۱).

کار رسانه‌ها تنها انتخاب رویداد و حوادثی خاص از میان رویدادهای زیاد نیست، بلکه معنی دادن به آن نیز هست. رسانه‌ها ناگزیرند حوادث و رویدادها را برای مخاطبان‌شان مهم و بااهمیت نشان دهند؛ لازمه‌ی این کار نیز جای دادن خبر در متن یک روایت یا داستان است (استریت، ۱۳۸۴: ۶۰). به اعتقاد استریت، درک فرایندهای

انتخاب و روایت خبر، با استفاده از مفهوم چهارچوب‌سازی ممکن می‌شود. رابرت انتمن، چهارچوب‌سازی را چنین تعریف می‌کند: «چهارچوب‌سازی انتخاب شماری از وجوه واقعیت برای پرتوافکنی بر آن‌ها، و شماری دیگر برای در سایه قرار دادن آنهاست، به نحوی که در کل، داستانی منسجم و موجه درباره‌ی مشکلات، علل پیدایش آن‌ها، مضامین اخلاقی آن‌ها و راه‌های برطرف کردن‌شان به وجود آید (انتمن، ۱۹۹۶ به نقل از استریت، ۱۳۸۴: ۶۱-۶۰).

رسانه‌ها معمولاً با تصویری پیش‌ساخته و داستای پیش‌پرداخته به مشاهده‌ی رویدادها می‌روند و با نگرشی شکل گرفته، به‌گزینش داده‌ها و بررسی پدیده‌های اجتماعی می‌پردازند. فرایند گردآوری، گزینش و انتشار رویدادها، فرایندی عینی و بی‌طرفانه نیست بلکه آمیخته به ارزش‌ها و هنجارهای فرهنگی، سیاسی و اجتماعی است. راجر فالر در همین زمینه معتقد است: اخبار، ساختاری اجتماعی دارند، وقایعی که گزارش می‌شوند، در واقع بازتابی از اهمیت خود واقعه نیست بلکه نمایانگر یکسری ملاک‌های پیچیده و تصنعی برای گزینش اخبار است. سپس این اخبار گزینش شده، پردازش و رمزگذاری می‌شوند تا بیشترین تأثیر را بر مخاطبان بگذارند (مهدی زاده، ۱۳۸۰: ۲۰).

طبق الگوی شیفل، چهار فرایند چهارچوب‌سازی مرتبط به هم وجود دارد: نخست، بر ساخت و استفاده از چهارچوب‌های رسانه‌ای به وسیله روزنامه‌نگاران و دیگر کارکنان سازمان‌های خبری که تحت فشار منظم منابع، ارزش‌ها و زوایای خبری برای گزارش رویدادها هستند؛ دوم، انتقال گزارش‌های خبری متناسب با چهارچوب‌های رسانه‌ای به مخاطب؛ سوم، پذیرش این چهارچوب‌ها به وسیله مخاطبان، چهارم، پیامد چهارچوب‌سازی رسانه‌ها برای نگرش‌ها، دیدگاه‌ها و رفتار مخاطبان (شیفل، ۱۹۹۹: ۷-۱۰ به نقل از مهدی زاده، ۱۳۸۹: ۸۳-۸۱)

رسانه‌ها برای چهارچوب‌سازی رویدادها و تولید معنا برای مخاطبان، از رویه‌ها و شگردهایی چون انتخاب واژگان، استعاره‌ها، کنایه‌ها، تمثیل‌ها و... استفاده می‌کنند تا

داستان و روایتی معنادار آنچه می‌خواهند بسازند، و نظام معانی خاصی برای مخاطبان خلق کنند.

دی آنجلو به سه پارادایم متفاوت چهارچوب‌سازی اشاره می‌کند: نخست الگوی شناختی که بر اندیشه‌ها و نظام واژگان روزنامه‌نگاران تأثیر می‌گذارد. دوم، الگوی ساختاری که روزنامه‌نگاران را فراهم‌کننده‌ی «بسته‌های تفسیری» در حمایت از مواضع منابع خبری می‌داند و سوم، الگوی انتقادی که چهارچوب‌ها را پیامد شیوه‌های مرسوم جمع‌آوری خبر براساس ارزش‌های موردنظر نخبگان قدرت و ثروتمی‌داند (مک کویل، ۲۰۰۶: ۵۱۱).

براساس نظریه‌ی چهارچوب‌سازی، رسانه‌ها، آئینه انعکاس رویدادها و واقعیت دنیای اجتماعی و سیاسی نیستند بلکه برعکس، آفریننده واقعیت اجتماعی و سیاسی هستند و به برداشت افراد از دنیای اطرافشان هستی می‌بخشند. آن‌ها در تهیه و پخش رویدادها، علاوه بر انتخاب داده‌ها، آن‌ها را براساس فرمول‌ها و قالب‌های جاافتاده به هم ربط می‌دهند و معنادار می‌سازند. بنابراین، این رویداد نیست که قالب را تعیین می‌کند بلکه این قالب است که داده‌ها را بر می‌گزیند و روابط آن‌ها را شکل می‌بخشد. رسانه‌ها معمولاً با تصویری پیش‌ساخته و داستای پیش‌پرداخته به مشاهده‌ی رویدادها می‌روند و با نگرشی شکل گرفته، به گزینش داده‌ها و بررسی پدیده‌های اجتماعی می‌پردازند. فرایند گردآوری، گزینش و انتشار رویدادها، فرایندی عینی و بی‌طرفانه نیست بلکه آمیخته به ارزش‌ها و هنجارهای فرهنگی، سیاسی و اجتماعی است. راجر فالر در همین زمینه معتقد است: اخبار، ساختاری اجتماعی دارند، وقایعی که گزارش می‌شوند، در واقع بازتابی از اهمیت خود واقعه نیست بلکه نمایانگر یکسری ملاک‌های پیچیده و تصنعی برای گزینش اخبار است. سپس این اخبار گزینش شده، پردازش و رمزگذاری می‌شوند تا بیشترین تأثیر را بر مخاطبان بگذارند. به طور کلی در نظریه‌ی قالب‌بندی اصل بر تک‌صدایی و تک‌آوایی در روایت رویدادهاست. براساس این دیدگاه به‌عنوان نمونه اخبار در قالب نرم خبر و داستان‌های

خبری تنها صدای ایدئولوژی حاکم را پردازش و به سمع و نظر مخاطبان می‌رسانند و دیگر شیوه سخت خبر که باید چندصدایی و چندآوایی در آن رعایت شود، کاربرد نخواهد داشت. چهارچوب‌ها، ساختارهای شناختی اساسی و بنیادی هستند که نحوه‌ی ارائه و ادراک واقعیت را تعیین و به فرد کمک می‌کنند تا بتواند دنیای اطراف خود را تفسیر کند. بدین لحاظ، چهارچوب‌ها را می‌توان طرح‌واره‌های شناختی دانست که بر نحوه‌ی ادراک و فهم ما از واقعیت تأثیر می‌گذارند. (مهدی زاده، ۱۳۸۰: ۲۰).

از طرف دیگر سورین به نقش رسانه‌ها در برجسته‌سازی اخبار می‌پردازد. به اعتقاد او برجسته‌سازی یکی از تئوری‌هایی است که از طریق آن رسانه‌های ارتباط جمعی می‌توانند بر عامه مردم تأثیر بگذارند. برجسته‌سازی یعنی این اندیشه که رسانه‌های خبری با ارائه خبرها، موضوعاتی را که عامه راجع به آن فکر می‌کنند تعیین می‌نمایند. (سورین و تانکارد، ۱۳۸۶: ۳۲۶)

در فرضیه برجسته‌سازی باور بر آن است که رسانه‌های خبری از جمله وب‌سایت‌ها با ارائه و انتشار اخبار و اطلاعات دلخواه خوش، اندیشه مردم پیرامون موضوعات معین را شکل می‌دهند. به تعبیر روشن‌تر، فرضیه برجسته‌سازی اذعان می‌دارد که:

۱. توجه رسانه‌های جمعی به موضوعات معین موجب می‌شود تا اهمیت آن موضوعات از نظر مردم افزایش یابد. به عبارت دیگر، رسانه‌ها بر درک عموم از اهمیت موضوعات تأثیر می‌گذارند.

۲. رسانه‌های جمعی با پوشش زیاد خبری خود، نحوه اولویت‌بندی مشکلات عمومی توسط مردم را تعیین می‌نمایند.

۳. رسانه جمعی اولویت‌ها خود را بر مردم تحمیل می‌نمایند. آنها اولویت‌های توده مردم را شکل می‌دهند.

۴. رسانه‌های جمعی در برخی شرایط با پوشش خبری و محتوای خود،

---

1. Agenda- setting theory

جهت‌گیری ذهنی سیاستمداران، مدیران و رهبران کشور را تعیین می‌نمایند (رابینسون، ۲۰۰۳).

اندیشمندان علوم ارتباطی اعتقاد دارند که رسانه زمانی می‌تواند یک موضوع را برجسته ساخته و به‌عنوان اولویت اصلی مردم معرفی نماید، که الزامات زیر را رعایت نمایند.

۱. یافتن موضوع. نخستین گام برجسته‌سازی یافتن موضوعی است که از نظر رسانه‌ها واجد اهمیت و اولویت است. رسانه، معمولاً چنین موضوعی را براساس ملاک‌هایی نظیر ایدئولوژی حاکم، سخنان رهبران جامعه، مواضع یک حزب معین و یا ترجیحات خود، برمی‌گزینند.

۲. قالب‌دار کردن موضوع گزینش شده: موضوع انتخاب شده زمانی مورد توجه عموم قرار می‌گیرد که دارای بار معنایی و هیجانی ویژه‌ای باشد. چنین معنا و قالبی باید برای مخاطبان جذاب و درخور اهمیت باشد.

۳. پوشش فراگیر: یک موضوع قالب‌دار دارای معنا، زمانی در صدر موضوعات مورد اهمیت مخاطبان قرار می‌گیرد که بارها، و با واژگان مختلف، تکرار شود.

۴. نامگذاری ویژه. برای موضوع گزینش شده و دارای معنایی خاص، باید نامی ویژه انتخاب، و با آن به جامعه معرفی کرد. «رسوایی سیاسی»، «افتضاح انتخاباتی»، «اختلاس کلان»، «قتل‌های زنجیره‌ای»، «واتر گیت»، «ایران کتترا»، «روزنامه‌های زنجیره‌ای» و «حیف و میل کردن اموال عمومی» نمونه‌ای از نامگذاری ویژه و اثرگذار است.

۵. استفاده از کد اسمی. موضوع نامگذاری شده برای رسوخ در اذهان مخاطبان باید با مفاهیم قدیمی آشنا به ذهن مخاطبان همبسته شود.

۶. شتاب بخشیدن به موضوع از طریق افراد معروف و مقبول. رسانه‌ها برای برجسته‌سازی سریع‌تر یک موضوع، اغلب از چهره‌های سیاسی، ورزشی، علمی و ... بهره می‌گیرند. زمانی که موضوع از زبان چنین اشخاصی معرفی شود به زودی به

موضوع مورد علاقه افکار عمومی تبدیل خواهد شد. (سوربن و تانکارد، ۱۹۹۲، ص ۳۲۸).

به طور کلی از مطالب فوق می‌توان نتیجه گرفت که:
 اولاً: وبسایت‌ها قادرند با تمرکز بر بخشی از واقعیات و حقایق، و پوشش فراگیر آن، اذهان گروه وسیعی از افراد جامعه را معطوف موضوعات خاص نمایند.
 ثانیاً: آنها با ارزش‌گذاری برخی حقایق و اغراق در آن ارزش‌گذاری، می‌توانند بر ارزش‌گذاری‌ها جامعه تأثیر بگذارند.

ثالثاً: قالب‌بندی و برجسته‌سازی اخبار در وبسایت‌ها اغلب پیرامون موضوعاتی موفقیت‌آمیز است که در وهله اول، مخاطبان آشنایی چندانی با آنها نداشته باشند و در وهله دوم، آن موضوعات همخوانی بالایی با نیازها و خواسته‌های آنان داشته باشند.
 رابعاً: برجسته‌سازی اخبار در وبسایت‌ها در قلمروهایی که با اولویت‌های سیاسی جامعه هماهنگ باشد بیشتر احتمال وقوع دارد.

فرضیه‌های تحقیق:

- با توجه به موضوع و چهارچوب نظری تحقیق فرضیه‌های تحقیق عبارتند از:
۱. بین نوع مطالب خبری پیرامون اسلام‌هراسی در وبسایت‌های BBC، CNN و PressTv تفاوت معنی داری وجود دارد.
  ۲. بین منبع خبری اسلام‌هراسی در وبسایت‌های BBC، CNN و PressTv تفاوت معنی داری وجود دارد.
  ۳. بین استفاده از خبر اسلام‌هراسی در تیتراژ سایت در وبسایت‌های BBC، CNN و PressTv تفاوت معنی داری وجود دارد.
  ۴. بین جهت‌گیری مطالب مربوط به اسلام‌هراسی در وبسایت‌های BBC، CNN و PressTv تفاوت معنی داری وجود دارد.
  ۵. بین نوع تبلیغات شناختی پیرامون اسلام‌هراسی در وبسایت‌های

BBC، CNN و PressTv تفاوت معنی داری وجود دارد.

۶. بین جهت گیری مطالب اسلام‌هراسی در وبسایت‌های BBC، CNN تفاوت معنی داری وجود دارد.

۷. بین محتوای جهت گیری منفی مطالب مربوط به اسلام‌هراسی در وبسایت‌های BBC، CNN تفاوت معنی داری وجود دارد.

۸. بین اهداف تبلیغات اسلام‌هراسی در وبسایت‌های BBC، CNN تفاوت معنی داری وجود دارد.

۹. بین روش چهارچوب خبری اسلام‌هراسی در وبسایت‌های BBC، CNN تفاوت معنی داری وجود دارد.

روش شناسی تحقیق:

روش تحقیق در این پژوهش تحلیل محتواست. روش تحلیل محتوای پیام‌های ارتباطی یک روش مهم در مطالعات اجتماعی است که با استفاده از آن می‌توان انواع مسائل و موضوعات مورد بحث در مطبوعات، برنامه‌های رادیو و تلویزیون و وبسایت‌ها و... را از نظر کمیت (فراوانی و تکثر) و کیفیت (اهمیت و ارزش) بررسی کرد. با توجه به جامعه آماری مطالب مرتبط با اهانت به قرآن مجید در دو هفته قبل و بعد از واقعه ۱۱ سپتامبر ۲۰۱۰ براساس آرشیو وبسایت‌های خبری BBC، CNN و PRESS TV زمان بسیاری صرف ترجمه متون لاتین این وبسایت‌ها شامل ۱۰۰ مطلب از پرس تی وی ۷۰ مطلب از بی بی سی و ۴۰ مطلب از سی ان ان شده است. سپس با استفاده از دستورالعمل کدگذاری داده‌ها جمع آوری و با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. با این وجود برای سنجش اعتبار دستورالعمل کدگذاری از روش اعتبارساز ه و همچنین محاسبه ضریب اسکات (۰/۷۵) نشان می‌دهد که دستورالعمل کدگذاری از پایایی لازم برخوردار است.

یافته‌های تحقیق: ۱

جدول شماره ۱- توزیع فراوانی اخبار وبسایت‌ها

درصد خالص	درصد	فراوانی	
33.3	33.3	70	بی.بی.سی
19.0	19.0	40	سی.ان.ان
47.6	47.6	100	پرس.تی.وی
100.0	100.0	210	جمع

از تعداد ۲۱۰ مطلب مورد تحلیل قرار گرفته ۴۷/۶ درصد مربوط به وبسایت خبری پرس. تی. وی است که بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داده است. ۳۳/۳ درصد مربوط به وبسایت خبری بی.بی.سی و ۱۹ درصد مربوط به وبسایت خبری سی.ان.ان است.

جدول شماره ۲- بررسی تفاوت بین نوع مطالب و نوع وبسایت خبری

جمع	نوع مطالب					وبسایت خبری
	مطالب، تفسیر - تحلیل	اطلاعیه‌ها، بیانیه‌ها	گزارش	مقاله، یادداشت روز، سرمقاله	خبر	
70	20	0	9	0	41	بی.بی.سی
33.5%	43.5%	.0%	32.1%	.0%	40.2%	
39	15	2	9	3	10	سی.ان.ان
18.7%	32.6%	7.1%	32.1%	60.0%	9.8%	
100	11	26	10	2	51	پرس.تی.وی
47.8%	23.9%	92.9%	35.7%	40.0%	50.0%	
209	46	28	28	5	102	جمع
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	

Chi-Square = 50/574 Sig = 0/000

Df = 8

۱. در این قسمت تنها یافته‌های مربوط به آزمون فرضیه‌ها ارائه می‌گردد.

براساس نتایج جدول فوق، مقدار آزمون کای اسکوئر برابر با 50/574 می‌باشد و با توجه به درجه آزادی $d.f=8$ ، با قبول خطای کمتر از ۰/۰۱ ($Sig=0/000$) و درجه اطمینان بیش از ۰/۹۹ می‌توان گفت بین سبک مطالب و نوع وبسایت خبری تفاوت معناداری وجود دارد. بنابر این باید اظهار داشت، بیشترین نسبت از مطالب دارای سبک خبر بودند و 40/2 درصد از مطالب وبسایت بی. بی. سی دارای سبک خبر در ارائه مطلب بودند و 50 درصد از مطالب وبسایت پرس. تی. وی دارای سبک خبر در ارائه مطلب بودند. و کمترین نسبت از مطالب دارای سبک مقاله، یادداشت روز و سرمقاله می‌باشد که 60 درصد از مطالب وبسایت سی.ان.ان دارای سبک مقاله، یادداشت روز و سرمقاله در ارائه مطلب بودند و 40 درصد از مطالب وبسایت پرس. تی. وی دارای سبک مقاله، یادداشت روز و سرمقاله در ارائه مطلب بودند.

جدول شماره ۳- بررسی تفاوت بین منبع خبر و نوع وبسایت خبری

جمع	منشأ خبر						وبسایت خبری
	چهره‌های مذهبی	کارشنا سان	اعتراضات عمومی	فعالان سیاسی	سیاستمداران	نظامیان	
53	19	7	15	2	9	1	بی. بی. سی
30.1%	46.3%	29.2%	34.9%	100.0%	15.0%	16.7%	بی. بی. سی
37	11	11	7	0	7	1	سی.ان.ان
21.0%	26.8%	45.8%	16.3%	.0%	11.7%	16.7%	سی.ان.ان
86	11	6	21	0	44	4	پرس. تی. وی
48.9%	26.8%	25.0%	48.8%	.0%	73.3%	66.7%	پرس. تی. وی
176	41	24	43	2	60	6	جمع
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	جمع

Chi-Square = 4/371 Sig = 0/543

Df = 10

براساس نتایج آزمون کای اسکوئر می‌توان گفت بین چهارچوب نظری اسلام خواهی و نوع وبسایت خبری تفاوت معناداری وجود ندارد. بنابر این هیچ تفاوتی بین این

وبسایت‌های مورد بررسی در نوع تبلیغات شناختی در خصوص اسلام‌هراسی وجود ندارد.

جدول شماره ۴- بررسی تفاوت بین استفاده از خبر تیتراژ اول و نوع وبسایت خبری

جمع	خبر تیتراژ اول		وبسایت خبری
	ندارد	دارد	
70	31	39	بی.بی.سی
33.5%	38.8%	30.2%	
39	35	4	سی.ان.ان
18.7%	43.8%	3.1%	
100	14	86	پرس.تی.وی
47.8%	17.5%	66.7%	
209	80	129	جمع
100.0%	100.0%	100.0%	

Chi-Square = 69/741 Sig = 0/000

Df = 2

براساس نتایج جدول فوق، مقدار آزمون کای اسکوتر برابر با 69/741 می‌باشد و با توجه به درجه آزادی $d.f=2$ ، با قبول خطای کمتر از ۰/۰۱ و درجه اطمینان بیش از ۰/۹۹ می‌توان گفت بین استفاده از خبر تیتراژ اول و نوع وبسایت خبری تفاوت معناداری وجود دارد، بنابر این باید اظهار داشت، بیشترین نسبت از مطالب از خبر تیتراژ اول در ارائه مطلب استفاده کرده بودند و 66/7 درصد از مطالب پرس. تی. وی دارای خبر تیتراژ اول در ارائه مطلب بودند. و کمترین نسبت از مطالب فاقد استفاده از خبر تیتراژ اول می‌باشد که 43/8 درصد از مطالب وبسایت سی.ان.ان فاقد استفاده از خبر تیتراژ اول می‌باشند.

جدول شماره ۵- بررسی تفاوت بین جهتگیری مطلب و نوع وبسایت خبری

جمع	جهتگیری مطلب وبسایت			وبسایت خبری
	بی طرفی با جریان اسلام خواهی مورد نظر	مخالفت با جریان اسلام خواهی مورد نظر	حمایت از جریان اسلام‌هراسی مورد نظر	
70	23	23	24	بی.بی.سی
33.5%	52.3%	18.5%	58.5%	
39	10	16	13	سی.ان.ان
18.7%	22.7%	12.9%	31.7%	
100	11	85	4	پرس.تی.وی
47.8%	25.0%	68.5%	9.8%	
209	44	124	41	جمع
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	

Chi-Square = 55/251 Sig = 0/000

Df = 4

براساس نتایج جدول فوق، مقدار آزمون کای اسکوئر برابر با 55/251 می‌باشد و با توجه به درجه آزادی 4، با قبول خطای کمتر از ۰/۰۱ و درجه اطمینان بیش از ۰/۹۹ می‌توان گفت بین جهتگیری مطلب و نوع وبسایت خبری تفاوت معناداری وجود دارد. بنابراین این باید اظهار داشت، بیشترین نسبت از مطالب دارای جهتگیری مخالف با جریان اسلام‌هراسی بوده‌اند.

جدول شماره ۶- بررسی تفاوت بین چهارچوب نظری اسلام‌هراسی دو وبسایت CNN و

BBC

جمع	چهارچوب نظری اسلام‌هراسی				وبسایت خبری
	اسلام و تروریسم	اسلام در برابر صلح طلبی	اسلام در برابر تساهل و بردباری	اسلام مانع توسعه و نوگرایی	
70	6	23	16	25	بی.بی.سی
63.6%	50.0%	65.7%	64.0%	65.8%	
40	6	12	9	13	سی.ان.ان
36.4%	50.0%	34.3%	36.0%	34.2%	
110	12	35	25	38	جمع
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	

Chi-Square = 1/107 Sig = 0/775

Df = 3

براساس نتایج جدول فوق، مقدار آزمون کای اسکوئر برابر با 1/107 می‌باشد و با توجه به درجه آزادی ۳، با قبول خطای بیش از ۰/۰۵ و درجه اطمینان کمتر از ۰/۹۵ می‌توان گفت بین چهارچوب نظری اسلام خواهی و نوع وبسایت خبری تفاوت معناداری وجود ندارد.

جدول شماره ۷- بررسی تفاوت بین نوع تبلیغات شناختی دو وبسایت CNN و BBC

جمع	در صورت گزینه اول - شناختی						وبسایت خبری
	اسلام در برابر غرب	اسلام بدبین و جدایی طلب	اسلام غیرمنعطف	اسلام خشونت طلب	اسلام ایستا	اسلام جنگ طلب	
19	6	2	2	2	5	2	بی.بی.سی
67.9%	66.7%	66.7%	66.7%	40.0%	83.3%	100.0%	
9	3	1	1	3	1	0	سی.ان.ان
32.1%	33.3%	33.3%	33.3%	60.0%	16.7%	.0%	
28	9	3	3	5	6	2	جمع
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	

Chi-Square = 2/324 Sig = 0/234

Df = 5

نتایج آزمون کای اسکور نشان می‌دهد که هیچ تفاوتی بین این دو سایت در نوع تبلیغات شناختی درخصوص اسلام‌هراسی وجود ندارد.

جدول شماره ۸- بررسی تفاوت بین جهت‌گیری مطالب اسلام‌هراسی دو وبسایت CNN و

BBC

جمع	در صورت گزینه دوم - عاطفی			وبسایت خبری
	لحن خنثی	لحن منفی	لحن مثبت	
19	12	0	7	بی.بی.سی
50.0%	57.1%	.0%	53.8%	
19	9	4	6	سی.ان.ان
50.0%	42.9%	100.0%	46.2%	
38	21	4	13	جمع
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	

Chi-Square = 4/110 Sig = 0/305

Df = 2

براساس نتایج جدول فوق، مطالب این دو وبسایت 34/2 درصد دارای لحن مثبت 10/5 درصد دارای لحن منفی و 55/3 درصد دارای لحن خنثی بوده‌اند. بنابر این نتایج آزمون کای اسکوئر نشان می‌دهد که هیچ تفاوتی بین این دو سایت در جهت‌گیری مطالب اسلام‌هراسی وجود ندارد.

جدول شماره ۹- بررسی تفاوت بین محتوای جهت‌گیری منفی دو وبسایت CNN و BBC

جمع	در صورت گزینه سوم - سیاسی					وبسایت خبری
	رابطه نقش اسلام با اتفاقات و حوادث ناگوار بین‌المللی	مروج تروریسم	نقص حقوق بشری	پافشاری بر منافع غیرمنطقی	غیر مردم سالارانه و دموکراتیک	
23	5	3	3	11	1	بی.بی.سی
79.3%	100.0%	50.0%	75.0%	84.6%	100.0%	
6	0	3	1	2	0	سی.ان.ان
20.7%	.0%	50.0%	25.0%	15.4%	.0%	
29	5	6	4	13	1	جمع
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	

Chi-Square = 1/410 Sig = 0/715

Df = 4

براساس نتایج جدول فوق، دو وبسایت مربوطه با 44/8 درصد اشاره به پافشاری بر منافع غیرمنطقی و 3/4 درصد اشاره به موضوع غیرمردم سالارانه و دموکراتیک بیشترین و کمترین توجه را به این موضوعات داشته‌اند. بنابر این نتایج آزمون کای اسکوئر نشان می‌دهد که هیچ تفاوتی بین این دو سایت در جهت‌گیری منفی نسبت به قرآن سوزی وجود ندارد.

جدول شماره ۱۰ - بررسی تفاوت بین اهداف تبلیغات اسلام‌هراسی دو وبسایت CNN و

BBC

جمع	اهداف تبلیغات سایت‌ها از اسلام‌هراسی				وبسایت خبری
	تناقض قوانین اسلام با حقوق بشری	اسلام در حال میرانی تمدن بشری	اسلام در حال فتح جهان	اسلام در برابر عرب	
70	11	7	2	50	بی.بی.سی
63.6%	55.0%	70.0%	28.6%	68.5%	
40	9	3	5	23	سی.ان.ان
36.4%	45.0%	30.0%	71.4%	31.5%	
110	20	10	7	73	جمع
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	

Chi-Square = 3/211 Sig = 0/512

Df = 3

نتایج آزمون کای اسکوئر نشان می‌دهد که هیچ تفاوتی بین این دو سایت در جهت‌گیری منفی نسبت به قرآن سوزی وجود ندارد. بنابراین براساس فراوانی‌های جدول فوق، دو وبسایت خبری مربوطه با 66/4 بیشترین توجه را به هدف تبلیغ خود از اسلام‌هراسی داشته‌اند. در این موضوع بی‌بی‌سی 68/5 درصد و سی‌ان‌ان 31/5 را به خود اختصاص داده‌اند.

جدول شماره ۱۱- بررسی تفاوت بین نوع و روش چهارچوب خبری اسلام‌هراسی دو

وبسایت CNN و BBC

جمع	نوع و روش روش چهارچوب در موضوع اسلام‌هراسی					وبسایت خبری
	روش مجادله با فریم شکست تفکرات اسلام	برجسته سازی و نقل قول ها	داستان سازی و داستان سرایی	نقل و قول خبرنگاران	تصویر سازی	
70	5	13	14	22	16	بی.بی.سی
63.6%	50.0%	76.5%	63.6%	61.1%	64.0%	
40	5	4	8	14	9	سی.ان.ان
36.4%	50.0%	23.5%	36.4%	38.9%	36.0%	
110	10	17	22	36	25	جمع
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	

Chi-Square = 2/114 Sig = 0/715

Df = 4

براساس نتایج جدول فوق، مقدار آزمون کای اسکوئر برابر با 2/114 می‌باشد و با توجه به درجه آزادی d.f=4، با قبول خطای بیش از ۰/۰۵ (Sig = 0/715) و درجه اطمینان کمتر از ۰/۹۵ می‌توان گفت بین نوع و روش فریم خبری در موضوع اسلام‌هراسی و نوع وبسایت خبری تفاوت معناداری وجود ندارد. بنابر این هیچ تفاوتی بین این دو سایت در جهت‌گیری منفی نسبت به قرآن سوزی وجود ندارد.

دستاوردهای تحقیق و پیشنهادها

وبسایت‌ها در استفاده از ارزش خبری برخورد، اختلاف و درگیری را مد نظر قرار داده‌اند. لید خبرها برجستگی آمریکا، ایران و پس از آن افغانستان را به نمایش

می‌گذارد. در جهت‌گیری وبسایت‌ها پرس تی وی با اکثریت مخالفت با جریان اسلام‌هراسی مورد نظر در مکان اول و وبسایت‌های بی‌بی‌سی و سی‌ان‌ان با آوردن اخبارهای گوناگون که هم لحن مثبت، منفی و خنثی در این رابطه داشته‌اند، جهت‌گیری غیرمستقیمی به حمایت و یا موضع نگرفتن در رابطه با جریان اسلام‌هراسی مورد نظر پرداخته‌اند.

از نظر سبک مطلب هر سه وبسایت سبک خبر را بیشتر از سایر سبک‌ها ترجیح داده‌اند. اما در مطالب تفسیری، بی‌بی‌سی بیشترین توجه را بین دو خبرگزاری دیگر داشته است. پرس تی وی در بین دیگر وبسایت‌ها بیشترین فراوانی اخبار با فراوانی صد مطلب و پس از آن بی‌بی‌سی با هفتاد مطلب و در آخر سی‌ان‌ان با ۴۰ مطلب رده‌بندی شده‌اند.

همچنین این دو وبسایت نوع تبلیغات خود را معطوف به مسائل عاطفی کرده‌اند. وبسایت‌های سی‌ان‌ان و بی‌بی‌سی بیشتر اسلام را در برابر غرب، ایستا و خشونت طلب خوانده‌اند. در مورد مسائل سیاسی اسلام را مروج تروریسم و اسلام را مرتبط با اتفاقات و حوادث ناگوار بین‌المللی دانسته‌اند.

یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که بیشترین نسبت از مطالب دارای سبک خبر در ارائه مطالب بوده‌اند. آمریکا، ایران و افغانستان بیش از کشورهای دیگر منبع خبر بوده‌اند. ارزش خبری برخورد، اختلاف و درگیری به خاطر نوع خاص موضوع بیش از همه مورد استفاده قرار گرفته‌اند. و درمقایسه دو وبسایت بی‌بی‌سی و سی‌ان‌ان در نوع جهت‌گیری با جریان اسلام‌هراسی بی‌بی‌سی ۵۸٪ حمایت، ۵.۱۸٪ بی‌طرف عمل کرده است. از طرف دیگر سی‌ان‌ان ۳۱/۷٪ جریان اسلام‌هراسی مورد نظر را حمایت و ۱۲/۹٪ مخالف و ۲۵٪ بی‌طرف با جریان اسلام‌هراسی مورد نظر بوده است. بیشترین نسبت از مطالب به لحاظ چهارچوب نظری اسلام خواهی در ارائه مطالب با چهارچوب اسلام مانع توسعه و نوع‌گرایی و بیشترین نسبت از مطالب دارای نوع تبلیغات عاطفی از اسلام‌هراسی بوده‌اند. رویکردهای اسلام در برابر غرب یا اسلام ایستا و یا شرارت یا

جنگ طلبی مسلمانان در این خبرگزاری‌ها برجسته شده‌اند. وبسایت پرس‌تی‌وی نیز با آوردن بیانیه‌ها و اطلاعیه‌های گوناگون از چهره‌های سیاسی و مذهبی داخلی و خارجی جهت نشان دادن مخالفت خود با این اقدام دارای بیشترین تراکم خبری است. که این پروژه را سیاسی و علت انجام آن را اسلام ستیزی و پافشاری بر منافع غیرمنطقی خوانده است.

بیشترین نسبت از مطالب دارای سبک خبر بودند و 40/2 درصد از مطالب وبسایت بی.بی.سی دارای سبک خبر در ارائه مطلب بودند و 50 درصد از مطالب وبسایت پرس.تی.وی دارای سبک خبر در ارائه مطلب بودند. و کمترین نسبت از مطالب دارای سبک مقاله، یادداشت روز و سرمقاله می‌باشد که 60 درصد از مطالب وبسایت سی.ان.ان دارای سبک مقاله، یادداشت روز و سرمقاله در ارائه مطلب بودند و 40 درصد از مطالب وبسایت پرس.تی.وی دارای سبک مقاله، یادداشت روز و سرمقاله در ارائه مطلب بودند.

بیشترین نسبت از مطالب از خبر تیتراژ اول در ارائه مطلب استفاده کرده بودند و 66/7 درصد از مطالب پرس.تی.وی دارای خبر تیتراژ اول در ارائه مطلب بودند. و کمترین نسبت از مطالب فاقد استفاده از خبر تیتراژ اول می‌باشد که 43/8 درصد از مطالب وبسایت سی.ان.ان فاقد استفاده از خبر تیتراژ اول می‌باشند.

بیشترین نسبت از مطالب دارای نوع تبلیغات عاطفی از اسلام‌هراسی بودند و 60/7 درصد از مطالب بی.بی.سی دارای اینگونه تبلیغات در ارائه مطلب بودند. و کمترین نسبت از مطالب دارای تبلیغات امنیتی از جریان اسلام‌هراسی می‌باشد که 60 درصد از مطالب وبسایت بی.بی.سی دارای اینگونه تبلیغات از جریان اسلام‌هراسی بودند.

بین نوع و روش چهارچوب خبری در موضوع اسلام‌هراسی و نوع وبسایت خبری رابطه معناداری وجود ندارد بیشترین نسبت از مطالب دارای نقل و قول خبرنگاران در رابطه با موضوع اسلام‌هراسی بودند و 61/1 درصد از مطالب بی.بی.سی دارای اینگونه چهارچوب خبری در ارائه مطلب بودند. و کمترین نسبت از مطالب از

روش مجادله با فریم شکست تفکرات اسلام استفاده کرده بودند که در هر دو وبسایت بی.بی.سی و سی.ان.ان به یک مقدار (۵۰ درصد) بودند.

به طور کلی می‌توان گفت که در نحوه پوشش اخبار اسلام‌هراسی تفاوت معنی داری بین سه وبسایت BBC، CCN و PRESS TV وجود دارد و این مهم مؤید معنی دار بودن فرضیه اصلی تحقیق است.

از تحقیق مذکور نتایج مختلفی حاصل گردید و مشخص شد که ساختار مطالب خبری وبسایت‌های مورد بررسی چگونه بوده و از چه سبکی برای ارائه مطالب به مخاطبان استفاده کرده‌اند و از کدام ارزش‌های خبری بیشترین بهره را برده‌اند.

لذا پیشنهاد می‌شود که در رابطه با وبسایت خبری پرس‌تی‌وی باید گفت هر چند این وبسایت سعی در پوشش دادن تمام ابعاد خبری مربوط به این واقعه را داشته است، اما عقاید و نظرات مخالف را به کاملی پوشش نداده است و بیشتر سعی در ارائه خبرهای کوتاه و بدون تفسیر و تحلیل داده است. که لازم است در این زمینه بیشتر تحقیق و پژوهش شود و مانند خود شبکه خبری ماهواره‌ای که به نقد و تفسیر مطالب می‌پردازد در وبسایت مربوطه نیز به این مهم توجه نماید.

دست اندرکاران و کارشناسان حوزه رسانه می‌توانند با بررسی و تحلیل دقیق متون لاتین آورده شده در وبسایت‌های خبری خارجی به نوع تفکر و جهت سیاسی کشورهای حساس جهان و منطقه آگاهی بهتر پیدا کنند و جهت مقابله با تکنیک‌های تبلیغات سیاسی استفاده شده در وبسایت‌های آنها اقدامات شایسته‌تر و مؤثرتری برای اتخاذ تصمیم‌های راهبردی برای آینده در پیش گیرند.

همچنین به خبرگزاری پرس‌تی‌وی پیشنهاد میشود با توجه به اینکه مسائلی مانند اسلام‌هراسی که اهمیت بین‌المللی و سیاسی دارند بیشتر تمرکز خود را به ابعاد خارجی این مسائل معطوف سازد و کمتر به خبرهای مربوطه داخلی بپردازد. زیرا عدم توجه دقیق و تحلیلی بر مسائل خارجی نمی‌تواند ما را در درک صحیح مسائل یاری سازد.

دو مشکل بیش از هر چیز ما را در این تحقیق رنج می‌داد. چون بعضی از

وبسایت‌ها آرشیو نداشتند و یا در صورت داشتن آرشیو، ذخیره کردن تمام نسخه‌ها به سختی و با مشکل همراه بود و نکته دیگر فیلتر بودن این سایت‌های خبرگزاری باعث ایجاد مشکلات فراوانی برای محقق کرد. مشکلات کوچک دیگری از جمله به لاتین بودن محتوای مطالب و نداشتن منابع از مواردی بود که کار تحقیق را دچار وقفه می‌نمود. و پژوهشگر را مجبور به ترجمه متون وبسایت‌های خبری معتبر خارجی می‌نمود. ❖

منابع:

- ادوارد. اس هرمن و نوام چامسکی، ۱۳۷۷، *فیلترهای خبری*، ترجمه تژ امیر فخرایی، تهران: انتشارات موسسه ایران.
- اسدی، عباس و علی آبادی، گیتا، ۱۳۸۱، *شناسنامه خبرگزاری‌های جهان*، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- افخمی، حسینعلی و نیک ملکی، محمد، ۱۳۸۸، *اسلام‌هراسی در اروپا؛ بررسی موردی فیلم «فتنه» فصلنامه رسانه*، سال بیستم، شماره ۳، پاییز ۱۳۸۸.
- العوینی، محمد علی، ۱۳۶۹، *امپریالیست تبلیغی یا تبلیغات بین‌المللی*، تهران: انتشارات سازمان تبلیغات اسلامی.
- امینیان، بهادر، ۱۳۸۸، *اسلام‌هراسی در غرب، علل و بازیگران*، بی‌جا: بی‌نا.
- ایزدی، فواد، ۱۳۸۸، *اسلام‌هراسی در ایالات متحده*، بی‌جا: بی‌نا.
- بدیعی، نعیم حسین قندی، ۱۳۷۸، *روزنامه‌نگاران نوین*، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی.
- بوهلر، اسلام‌هراسی: *جلوهای از روی تاریخ غرب*، بوهلر، 1388.
- پرایس، وینسنت، ۱۳۸۲، *افکار عمومی*، ترجمه علی رستمی و الهام میر تهامی، تهران: انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- پیامدهای اسلام‌هراسی در اروپا، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده حقوق و علوم سیاسی علامه طباطبایی، زمستان ۱۳۸۸.
- توسلی رکن‌آبادی، مجید، ۱۳۸۸، *شرق‌شناسی همگی و سیاست رسانه‌ای مبتنی بر اسلام‌هراسی*، فصلنامه رسانه، سال بیستم، شماره ۳، پاییز ۱۳۸۸.
- جاسپر اشتروینگ و آدام شهتا، بیچرانلو، عبدا...، ۱۳۸۹، *پیامبر سوژه کاریکاتورهای سیاسی*، ماهنامه سوره اندیشه، شماره ۴۶ و ۴۷ آذر ۸۹.
- دادگران، سید محمد، ۱۳۸۵، *افکار عمومی و معیارهای سنجش آن*، تهران: انتشارات مروارید.
- درخشه، جلال و حسینی فائق، سید محمد مهدی، ۱۳۸۸، *اسلام‌هراسی در رسانه‌های*

- غربی؛ مطالعه مورد رسانه‌های بریتانیا، فصل‌نامه رسانه، سال بیستم، شماره ۳، پاییز ۱۳۸۸.
- دعاگویان، داود، ۱۳۸۸، مقاله: جنگ نرم در عرصه ارتباطات بین‌الملل، دست نویس.
- رید بلیک و ادوین‌ها رولدسن، ۱۳۸۹، طبقه‌بندی مفاهیم در ارتباطات، ترجمه مسعود اوحدی، تهران: انتشارات سروش.
- ساروخانی، باقر، ۱۳۷۸، جامعه‌شناسی ارتباطات، تهران: انتشارات اطلاعات.
- سجادپور، محمد کاظم، ۱۳۸۸، بنیاد استراتژیک اسلام‌هراسی، مجموعه مقالات همایش اسلام‌هراسی پس از ۱۱ سپتامبر علل، روندها و راه‌حل‌ها، تهران ۱۴-۱۵ مهرماه ۱۳۸۸.
- سمتی، مهدی، ۱۳۸۵، عصر سی‌ان‌ان و هالیوود، ترجمه نرجس خاتون براهوئی، تهران: نشرنی.
- سون ویندال، ۱۳۷۶، کاربرد نظریه‌های ارتباطات، ترجمه علیرضا دهقان، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها.
- شکرخواه، یونس، ۱۳۷۴، خبر، تهران: مرکز گسترش آموزش رسانه‌ها.
- شکرخواه، یونس، ۱۳۸۸، روزنامه‌نگاری سایبر، جامعه اطلاعاتی و آزادی بیان، تهران: انتشارات ثانیه.
- شن مک براید، ۱۳۷۵، یک جهان، چندین صدا، جرمه ایرج پاد، تهران: انتشارات سروش.
- شهیدی، جعفر، ۱۳۸۸، تاریخ تحلیلی اسلام، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- علامه طباطبایی، ۱۳۸۰، تفسیر المیزان، جلد ۶، تهران: نشر آسمان.
- عضدانلو، سعید، ۱۳۸۳، ادوارد سعید، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
- عیسانویچ، ن، ۱۳۸۸، اسلام‌هراسی و واقعیت‌های جدید اسلام نوین، بی‌جا: بی‌نا.
- فرانک وبستر، ۱۳۸۵، نظریه‌های جامع اطلاعاتی، ترجمه اسماعیل قدیمی، تهران: انتشارات قصیده‌سرا.
- کاستلز، امانوئل، ۱۳۸۵، عصر اطلاعات، قدرت و هویت، ویراستار ارشد علی پایا، تهران: انتشارات طرح نو.
- کریمی، غ، ۱۳۸۸، روند تحولات اسلام‌هراسی پس از ۱۱ سپتامبر، مجموعه مقالات همایش اسلام‌هراسی پس از ۱۱ سپتامبر، علل، روندها و راه‌حل‌ها، تهران: ۱۴-۱۵ مهرماه ۱۳۸۸.
- کولونویچ، م، ۱۳۸۸، مسلمانان اروپا: چالشی برای اسلام‌هراسی؟، همان.
- ماه پیشانیان، مهسا، ۱۳۸۸، راهکارهای رسانه‌ای ایالات متحده آمریکا برای مقابله با جمهوری اسلامی ایران، فصلنامه رسانه، سال بیستم، شماره ۳، پاییز ۱۳۸۸.
- مجیدی، حسن، ۱۳۸۸، گفتمان اسلام‌هراسی در آمریکا؛ مطالعه موردی فاکس نیوز،

فصلنامه رسانه، سال بیستم، شماره ۳، پاییز ۱۳۸۸. محسنیان‌راد، مهدی، ۱۳۷۱، روش‌های مصاحبه خبری، تهران: مرکز مطالعات رسانه‌ها، تهران، ۱۳۷۱.

محمدی، علی، ۱۳۸۷، جهانی شدن و استعمار دوباره، تهران: نشر نی، ۱۳۸۷. مسعود، انور، ۱۳۸۸، اسلام‌ستیزی، گروه مترجمین تهران: پژوهشکده اطلاعات و امنیت. مظفری، م، ۱۳۸۸، اقدامات جهان اسلام در رویارویی با اسلام‌هراسی، همان م، ۱۳۸۸. معتمدنژاد، کاظم، ۱۳۵۰، روزنامه‌نگاری، تهران: انتشارات دانشکده علوم اجتماعی. معتمدنژاد، کاظم، ۱۳۸۹، ارتباطات بین‌المللی، جلد یکم، تهران: دفتر مطالعات و توسعه رسانه‌ها.

معتمد نژاد، کاظم، ۱۳۸۲، چشم‌انداز جهانی جامعه اطلاعاتی، تهران: انتشارات مرکز پژوهش‌های ارتباطات.

مولانا، حمید، ۱۳۸۴، ارتباطات جهانی در حال گذار، تهران: نشر سروش. مهدی‌زاده، سید محمد، ۱۳۸۹، نظریه‌های ارتباطات، نیم سال اول سال تحصیلی کارشناسی ۷۸-۷۷ تهران، دانشکده علوم اجتماعی، ۱۳۸۹. مهدی زاده. محمد، ۱۳۸۹، بازنمایی ایران در مطبوعات غرب، رساله دکتری، دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۳۸۴.

نصر، سید حسین، ۱۳۸۸، اسلام و تنگناهای انسان متجدد، تهران: دفتر پژوهش و نشر سهروردی، ترجمه انشاء الله رحمتی. ورنر سورین، جیمز تانکارد، ۱۳۸۱، نظریه‌های ارتباطات، ترجمه علیرضا دهقان، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

نصر، سید حسین، ۱۳۸۸، اسلام و تنگناهای انسان معاصر، انشاء الله معاصر.

“11 countries speaking out against Quran burning in Florida”. Christian Science Monitor. September 9, 2010. <http://www.csmonitor.com/World/Global-Issues/2010/0909/11-countries-speaking-out-against-Koran-burning-in-Florida/Vatican-Cit>

“1 dies in Afghan protest over Quran burning”. The Asian Age. September 10. <http://www.asianage.com/international/1-dies-afghan-protest-over-quran-burning-277>. Retrieved September 10.

“1 killed in Afghan protest against Quran burning”. The Jerusalem Post. AP. September 10, 2010. <http://www.jpost.com/International/Article.aspx?id=187683>.

Retrieved September 10, 2010.

“A Peaceful Message to the World”. <http://www.alislam.org/topics/reply/Love-for-All-Pamphlet.pdf>. Retrieved September 7, 2010.

“After Quran rumour, Punjab church gutted”. Times of India. September 14, 2010. <http://timesofindia.indiatimes.com/india/After-Quran-rumour-Punjab-church-gutted/articleshow/6550154.cms>.

Bruno Waterfield (September 9, 2010). “9/11 Quran burning: Sarah Palin calls it 'unnecessary provocation'”. The Daily Telegraph (London).

Brand, Oralandar. (2011-04-23) Terry Jones says he will file a lawsuit against Mich. county prosecutor's office. The Washington Post. Retrieved on 2011-04-30.

“Burn a Quran Day, a Zionist outlook”. Press TV. August 13, 2010. <http://www.presstv.ir/detail.aspx?id=138498&sectionid=351020101>.

“Burn A Quran Day Pastor (What Should be Done About It?)”. Middle East Online. September 12, 2010. <http://www.middle-east-online.com/english/?id=41259>.

Chad Smith and Kimberly C. Moore (September 11, 2010). “A whirlwind of attention later, Dove World's pastor remains on the fringe”. The Gainesville Sun.

Church Statement on the Burning of the Quran, September 8, 2010, <http://newsroom.lds.org/ldsnewsroom/eng/news-releases-stories/church-statement-on-the-burning-of-the-koran>

Connor, Richard (September 8, 2010). “Merkel defends 'Muhammad' cartoonist, condemns Quran-burning”. Deutsche Welle. <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,5986351,00.html>.

“Florida church plans to burn Quran on 9/11 anniversary”. Indiatimes (Miami). August 1, 2010. <http://timesofindia.indiatimes.com/world/us/Florida-church-plans-to-burn-Quran-on-9/11-anniversary/articleshow/6242137.cms>. [dead link]

Gainesville's Dove World Outreach Center denied it is responsible for violence in Afghanistan over its burning of the Quran. Gainesville.com (2011-04-01). Retrieved on 2011-04-30.

Geoff Tunnicliffe (September 9, 2010). “Secretary General of the World Evangelical Alliance condemns burning of Qur'an”. World Evangelical Alliance.

Archived from the original on September 9, 2010. <http://www.webcitation.org/5scLutX0F>. “The WEA, on behalf of its member churches, Christian organisations and bodies, strongly condemns the Dove World Outreach Center’s plans to burn copies of the Qur’an.”

Hamid Shalizi (September 12, 2010). “Two Afghans killed during Quran-burning protests”. Reuters. <http://uk.news.yahoo.com/22/20100912/tpl-uk-afghanistan-protests-81f3b62.html>.

“Harper condemns Quran burning plan”. CBC News. September 8, 2010. <http://www.cbc.ca/world/story/2010/09/08/florida-pastor-quran.html>. Retrieved September 13, 2010.

<http://www.almanar.com.lb/newssite/NewsDetails.aspx?id=153802&language=en>. Retrieved September 13, 2010.

<http://www.gainesville.com/article/20100911/ARTICLES/100919867/1002?p=all&tc=pgall>. Retrieved September 12, 2010.

http://www.huffingtonpost.com/2010/09/08/quranburning-pastors-form_n_709878.html. Retrieved 4 February 2011.

<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/northamerica/usa/7990783/911-Koran-burning-Sarah-Palin-calls-it-unnecessary-provocation.html>. Retrieved September 16, 2010.

Ian Evans (September 10, 2010). “In South Africa, judge outlaws burning Bibles, Qurans, other holy books”. Christian Science Monitor. <http://www.csmonitor.com/World/Global-News/2010/0910/In-South-Africa-judge-outlaws-burning-Bibles-Qurans-other-holy-books>

Indo-Asian News Service (September 16, 2010). “Fourth day of indefinite curfew in Kashmir, toll 90”. Hindustan Times. <http://www.hindustantimes.com/rssfeed/jandk/Fourth-day-of-indefinite-curfew-in-Kashmir-toll-90/Article1-600793.aspx>.

“Iran clerics vow death for Koran-defilers”. UPI. September 13, 2010. http://news.yahoo.com/s/afp/20100913/wl_mideast_afp/usattacks9yearsreligionislamdemosiran_20100913155436

“Iran Condemns The Holy Quran Burning as A ‘Heinous’ Desecration 13/09/2010”. Al-Manar TV. September 13, 2010.

“Iran slams silence on Quran desecration”. Press TV.

“Jo'Burg Man Plans Bible Burning”. NewsTime.co.za. Friday, September 10, 2010.

http://www.newstime.co.za/SouthAfrica/Jo%E2%80%99Burg_Man_Plans_Bible_Burning/10869/

Kevin Derby (September 8, 2010). “World Weighs In to Condemn Terry Jones' Planned Quran-Burning”. Sunshine News. <http://www.sunshinestateneews.com/story/world-weighs-in-condemn-terry-jones-planned-quran-burning>. Retrieved September 13, 2010.

“Koran-burning plan condemned at London mosque”. BBC News. 10 September 2010. <http://www.bbc.co.uk/news/uk-england-london-11264159>. Retrieved September 11, 2010.

Laura King. “Dozens injured in Kabul protest over Quran-burning threat”. Chicago Tribune. <http://www.chicagotribune.com/news/nationworld/la-fg-afghan-protest-20100916,0,5439594.story?track=rss>.

Madison, Lucy (September 8, 2010). “Hillary Clinton, Joe Lieberman Denounce Florida Pastor's Planned Quran Burning Event”. CBS News. http://www.cbsnews.com/8301-503544_162-20015869-503544.html.

“McCain, McConnell plead against Quran burning”. The Daily Telegraph. September 9, 2010. <http://www.google.com/hostednews/afp/article/ALeqM5jDdtqH9bACmBUIs46PXVXrVZm3Jw>. Retrieved September 16, 2010.

“Mr. Terry Responds to Deaths Over Quran Burning”. UPI. September 15, 2010. http://news.yahoo.com/s/usnw/20100915/pl_usnw/DC65672_1.

“NY Imam: Quran Burning would Have Been A Disaster”. Al-Manar TV. September 12, 2010. <http://www.almanar.com.lb/newssite/NewsDetails.aspx?id=153744&language=en>. Retrieved September 13, 2010.

Pastor Terry Jones: 'We will not burn the Quran' - US news - Security - msnbc.com. MSNBC (2010-11-09). Retrieved on 2011-04-30.

Paul Tait (September 12, 2010). "Afghans protest again as Quran tensions simmer". Reuters. <http://au.news.yahoo.com/a/-/world/7928883/afghans-protest-again-as-koran-tensions-simmer/>.

"Petraeus: Quran burning plan will endanger US troops". BBC. July 11, 2010. <http://www.bbc.co.uk/news/world-south-asia-11209738>. Retrieved September 8, 2010.

"PressTV - Leader Quran message filed at UN". Presstv.ir. <http://www.presstv.ir/detail/142702.html>. Retrieved 2010-10-02.

"Quran burning threat fuels protests". Al Jazeera English. September 10, 2010. <http://english.aljazeera.net/news/asia/2010/09/2010910144912849393.html>. Retrieved September 13, 2010.

Reals, Tucker (September 10). "Afghans Attack NATO Base in Quran Burning Protest". CBS News. http://www.cbsnews.com/8301-503543_162-20016041-503543.html. Retrieved September 10.

"Religious leaders speak out against International Burn a Quran Day". CNN Belief Blog (CNN.com). August 20, 2010. <http://religion.blogs.cnn.com/2010/08/20/religious-leaders-speak-out-against-international-burn-a-quran-day/?hpt=T2>. Retrieved September 8, 2010.

Schonhardt, Sara (September 5, 2010). "Indonesian Muslims Protest Plans to Burn Quran on September 11". Voice of America News. <http://www.voanews.com/english/news/Indonesian-Muslims-Protest-Plans-to-Burn-Koran-on-September-11-102250384.html>. Retrieved September 7, 2010.

Shefali Prabhu (September 16, 2010). "Kashmir: Muslims try to burn a Christian school (only in name)". Asianews.it. <http://www.asianews.it/news-en/Kashmir:-Muslims-try-to-burn-a-Christian-school-%28only-in-name%29-19476.html>.

Shujaat Bukhari (September 16, 2010). "3 killed as violence spreads to Poonch". Chennai, India: The Hindu.

<http://hindu.com/2010/09/16/stories/2010091665151200.htm>.

Sorrells, Niels (9 September 2010). "Quran-Burning Pastor's Former German Church Denounces Him: He's 'Violent And Fanatical'". The Huffington Post.

"South Africa blocks burning of Bibles". Ynet. September 11, 2010. <http://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-3952365,00.html>.

"Terry Jones ist kein Evangelikaler" (in German). Christlicher Medienverbund KEP. September 8, 2010. Archived from the original on September 8, 2010. <http://www.webcitation.org/5sbyzN84A>.

"The Gospel of Jesus Christ is Good News; Burning the Qu'ran is Bad News". WEA - World Evangelical Alliance. September 8, 2010. <http://www.worldevangelicals.org/news/article.htm?id=3074&cat=main>. Retrieved September 10, 2010.

"UK MUSLIMS SHOCKED BY PLAN TO BURN HOLY QURAN IN USA". http://pr-usa.net/index.php?option=com_content&task=view&id=477845&Itemid=30. Retrieved September 7, 2010.

Weaver, Matthew (September 12, 2010). "How the media ignited Quran burning story". Melbourne: The Age (from Guardian?). <http://www.theage.com.au/world/how-the-media-ignited-koran-burning-story-20100911-155yf.html>.

"Zionists behind Quran burning plan". Press TV. <http://www.presstv.ir/detail/142281.html>. Retrieved September 13, 2010.